

תקצירי ההרצאות

אימהות בחזית העורף: תפקידי מצוקה אימהית ומנטליזציה הורית בקשר שבין טראומת המלחמה והסתגלות ילדים

דפנה דולברג וקרן הנץ-גמליאל

ביה"ס למדעי ההתנהגות

מחקרים בעולם מצביעים על מצוקה רגשית שחווים ילדים ואימותיהם בעת מלחמה. על פי מודל הלחץ המשפחתי (Family Stress Model), מצוקת הילדים נובעת בחלקה ממצוקת האימהות וקושי לספק טיפול רגיש ועקבי. המחקר הנוכחי, שהתבסס על 177 אימהות וילדיהן (גילאים 3-12) בתקופה שבין נובמבר 2023-אפריל 2024, בחן כיצד תפיסת אימהות את מתקפת אוקטובר 2023 נקשרה למצוקה הפסיכולוגית שהן חוו ולקשיי ההתנהגות של ילדיהן. כמשוער, נמצא כי ככל שהאימהות חוו את מתקפת אוקטובר כטראומטית יותר, כך הן חוו יותר מצוקה רגשית, דווחו על דפוסי הורות יותר עוינים ויותר קשיי התנהגות מסוג הפנמה והחצנה בקרב ילדיהן. בניגוד למשוער, דווקא בקרב אימהות בעלות יכולת מנטליזציה גבוהה, נמצא קשר חזק יותר בין תפיסת המלחמה של האם ובין קשיי התנהגות מסוג הפנמה של הילד. בהצגתנו נדון בממצאים אלה ונעלה הסברים אפשריים עבורם.

צומת דרכים אזרחית: ארגונים בין הזירות

נורית השמשוני יפה

בית הספר לממשל וחברה

המחקר בוחן את מערכת היחסים בין חברה ומדינה בישראל על רקע המשבר המתמשך החל באוקטובר 2023. במרכזו ניבחנו ארגונים סיוע בינלאומיים (דוגמת "מהנדסים ללא גבולות") אשר פעילותם נותבת מהזירה הבינלאומית (אוקראינה) לזירה המקומית. זאת תוך הפעלת ידע גלובאלי בזירה המקומית. הניתוח עוסק בשינויים הפנים ארגונים (דוגמת החזרת הפעולה לזירה הבינלאומית), בבחינת השלכות על היחסים הבין מגזריים, ומדגיש 'היחלצות אזרחית' כאפשרות מענה ממוסד למשבר.

הטראומה של חטיפה המונית ואובדן עמום: מסגרת חברתית-אקולוגית מתוך חווית החיים של משפחות החטופים בישראל

עינת יהנה

בית הספר למדעי ההתנהגות

בהרצאה יוצגו ממצאי מחקר חדש הבוחן את חווית החיים של משפחות החטופים במלחמה, ומציע מסגרת חברתית-אקולוגית להבנת ההשפעות הנפשיות, המשפחתיות והחברתיות של חטיפה המונית. המחקר מגדיר לראשונה את מושג ה"אובדן העמום הדינמיסטי", המתאר קפיאת חיים לצד תנועה רגשית חדשה בין תקווה לייאוש. בהתבסס על ראיונות עומק עם בני משפחות החטופים, יוצגו שישה ממדי פגיעה והתמודדות אישיים וקהילתיים והמשמעויות לשיקום.

שהאזעקה לא נשמעת: חוויות והתמודדות של אנשים חירשים וכבדי שמיעה במהלך המלחמה

קרולינה טננבאום-ברוכי וברק קנדל,

בית הספר לסייעוד

במהלך מצבי חירום ומלחמה, מערכות ההתראה הקיימות מסתמכות כמעט באופן בלעדי על אותות קוליים - צופרים, אזעקות וסירנות. מחקר כמותי זה בחן, באמצעות שאלון מקוון, את חוויות ההתמודדות של אנשים חירשים וכבדי שמיעה בעת אזעקות וחירום ביטחוני במהלך המלחמה. הממצאים מאירים את דפוסי התלות במקורות התראה חלופיים - טכנולוגיים, חברתיים וויזואליים ואת רמות הדיסטנס שחווים משתתפי המחקר בהיעדר גישה מותאמת למידע מציל חיים. המחקר מביא נתונים

מאוכלוסיה שזכתה לפחות ייצוג במחקר ומזהה צרכים קריטיים בתחום הנגישות וההכלה במערכות
התראה ציבוריות.